

***Spreekschetsen minister Plasterk t.b.v.
reactie op advies Raad van Cultuur over de
orkesten, Den Haag, 18 februari 2010***

(alleen het gesproken woord geldt)

Dames en heren,

Dank voor het advies

- *De Raad voor Cultuur heeft een belangrijk advies uitgebracht over de toekomst van de symfonische muziek en ons muziekbestel. Ik ben blij met dit advies en met het feit dat mijn vraag - of er toekomst is voor het symfonisch repertoire - met een volmondig **ja** is beantwoord. Ik ben ook blij met de positieve beoordeling van de spelkwaliteit en het uitvoeringsniveau van de orkesten in Nederland, want grote symfonieorkesten zijn cruciaal voor een vitaal muziekbestel.*

Zorg

- *Tegelijkertijd is er zorg, die ook aanleiding was voor mijn adviesaanvraag. Die zorg heeft niet alleen te maken met de vergrijzing van het publiek en de stagnatie van aanwas onder jongeren, maar ook met de vraag of de orkesten, als professioneel muziekbedrijf, voldoende zijn toegerust om de slag naar de toekomst te maken. De conclusie van de raad en ook mijn conclusie is: doorgaan op de huidige manier is geen optie! Ik merk ook dat er in de orkestenwereld zelf een groeiend besef van urgentie is dat er iets moet veranderen.*

- *De raad heeft daar tal van aanbevelingen voor gegeven, waarbij de sleutelbegrippen zijn: **samenwerking, flexibilisering, professionalisering en vernieuwing.***

Aanbevelingen Raad

- *verbreding van de orkestpraktijk en vernieuwing van het orkestrepertoire*
- *samenwerking met andere partners in het muzikleven*
- *professionalisering van de bedrijfsvoering*
- *herbezinning op de organisatie van begeleidingstaken*
- *aanboren van nieuwe doelgroepen*
- *intensiveren van educatieve taken*
- *meer aandacht voor talentontwikkeling*
- *het ontwikkelen van nieuwe businessmodellen*
- *het flexibiliseren van de arbeidsvoorwaarden*
- *het verbeteren van de financiële stabiliteit*

De raad geeft ook aan dat deze aanbevelingen niet nieuw zijn. Ze trekt de harde conclusie dat de orkesten deze acties de afgelopen 10 jaar echt hebben laten liggen.

Nu echt aan de slag

- *Daarom moet er nu op korte termijn actie worden ondernomen. Omdat het verleden heeft bewezen dat dit niet vanzelf gaat, neem ik het advies van de raad over om*

wegbereiders te benoemen die bij voorkeur samen met de orkesten dit "**actieplan Orkesten**" verder uitwerken en gaan uitvoeren.

- *Het staat buiten kijf dat doorgaan op de huidige voet voor mij niet acceptabel is. Sommige aanbevelingen, zoals de flexibilisering van de CAO, beschouw ik dan ook niet als aanbeveling maar als voorwaarde voor het realiseren van noodzakelijke veranderingen voor een toekomstbestendig muziekbestel.*

Financieel kader

- *Ik voeg daar nog het volgende aan toe. De gewenste veranderingen moeten worden uitgevoerd binnen het huidige budgettaire kader. Dit is het uitgangspunt voor de wegbereders.*
- *Als ik naar de (financiële) uitgangspositie van de orkesten kijk, is er vooraf geen 100% zekerheid dat de noodzakelijke veranderingen binnen de huidige structuur en omvang van het bestel kunnen worden uitgevoerd.*
- *Daarbij zal het kabinet dit voorjaar de uitgaven voor de toekomst fundamenteel gaan heroverwegen. En daarbij gelden geen taboes.*

- *Ik vraag de wegbereiders, in samenwerking met de orkesten, de volgende opdracht uit te voeren:*

Opdracht aan de wegbereiders

- o *Geef aan op welke wijze het **actieplan Orkesten** in het bestel gestalte moet krijgen - inhoudelijk, bestuurlijk en financieel - **binnen het huidige budgettaire kader;***
- o *Laat zien hoe de samenhang - zowel inhoudelijk als financieel - tussen de **Omroeporkesten en de orkesten in de basisinfrastructuur** verbeterd kan worden, zodat een goede balans ontstaat.*
- o *Maak duidelijk op welke wijze de **begeleidingsfunctie** kan worden ingericht, zodat het maken van vrije keuzes wordt bevorderd.*

Tot slot

- *Ik verwacht van de wegbereiders dit najaar een rapportage. Het rapport zal inzicht moeten geven in de verdeling van de gewenste orkestfuncties, inclusief een voorstel voor de toedeling van de beschikbare middelen.*

- *Het is duidelijk dat er in korte tijd veel moet gebeuren. De orkesten hebben hun toekomst nu in eigen hand. In samenwerking met de wegbereiders zullen zij over hun eigen schaduw heen moeten springen. Binnen een half jaar wil ik duidelijkheid of de noodzakelijke veranderingen ook gerealiseerd gaan worden. Mocht dat niet het geval zijn, dan zal ik bekijken welke andere stappen er nodig zijn.*
- *De tijden veranderen. Als we in dit land de symfonische traditie levend willen houden - en dat wil ik - dan is er meer slagkracht nodig, meer cultureel ondernemerschap, een proactieve houding, meer inventiviteit om daarop in te spelen. Laat vandaag de opmaat daarvoor zijn.*